

Azərbaycan tarixinin bir zamanı da belə yazıldı: 20 YANVAR FACİƏSİ

Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyevin sərəncamı əsasında ölkənin bütün şəhər və rayonlarında geniş tədbirlərin təşkili nəzərdə tutulur

XX əsrin sonlarında Azərbaycanda müstəqillik uğrunda baş qaldıran milli- azadlıq hərəkatı sonrakı mərhələdə müstəqilliyimizin bünövrəsini qoydu. 70 illik sovet imperiyasının buxovlarını qırmaq və SSRİ rəhbərliyinin mövcud rejiminə siyasi güc nümayiş etdirmək olduqca çətin olsa da, xalqın mübarizə əzmi bu keşməkeşli yolda qalib oldu. Etiraf edək ki, xalqımız bu dövrü çox faciəli və ağır bir dövr yaşamışdı. Müstəqillik yollarında itkilərimiz də kifayət qədər oldu. Ötən əsrin 90-cı ilində baş verən 20 Yanvar faciəsi xalqın qan yaddaşının silinməz səhifəsinə yazıldı.

Bu gün artıq Azərbaycan xalqının tarixinə Qanlı Yanvar faciəsi kimi daxil olmuş ağırlı-acılı 1990-cı il 20 Yanvar hadisələrindən iyirmi üç il keçir. Həmin gün keçmiş sovet dövlətinin hərbi maşınının Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirdiyi vəhşi terror aktı insanlığa qarşı törədilmiş ən ağır cinayətlərdən biri kimi bəşər tarixində qara səhifə olaraq yer alıb. Milli azadlığı hər vəchlə boğmaq istəyi, ölkənin ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizəyə qalxmış dinc əhaliyə tutulan divan, kütləvi terror nəticəsində yüzlərlə günahsız insanın qətlə yetirilməsi və yaralanması totalitar sovet rejiminin süqutu ərəfəsində onun cinayətkar mahiyyətini bütün dünyaya bir daha nümayiş etdirdi. Bəlli oldu ki, həmin gecə 131 nəfər qətlə yetirildi, 700-ə yaxın insan isə, bu və ya digər dərəcədə bədən xəsarəti aldı. Bakıda avtomaşınlar dağıldı, evlər gülləbaran edildi, dinc sakinlərə atəş açıldı. Ancaq xalqımızın tarixinin ən şanlı, parlaq səhifələrindən olan 20 Yanvar hadisəsi xalqımızın mübarizə əzmini qıra bilmədi. Azərbaycan müstəqillik uğrunda mübarizəsini davam etdirdi və 1991-ci il oktyabr ayının 18-də müstəqillik aktının qəbul edilməsinə nail olmaqla istəyini reallaşdırdı.

Xalqımızın şanlı tarixinə yazılan 20 Yanvar hadisəsindən iyirmi üç il keçməsinə baxmayaraq, Azərbaycan xalqı qan yaddaşını böyük hüznə yad edir. Bu hadisənin geniş tərkibdə keçirilməsi ilə əlaqədar olaraq, hər il tədbirlər planı hazırlanır və yüksək səviyyədə həyata keçirilir. Bu günlərdə Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyevin “20 Yanvar faciəsinin iyirmi üçüncü ildönümünün keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planının təsdiq olunmasına dair imzaladığı sərəncama əsasən, ölkənin bütün şəhər və rayonlarında, idarə, müəssisə və təşkilatlarda 20 Yanvar hadisələri ilə bağlı toplantı, konfrans və müəhazirələrin təşkil olunması, o cümlədən, mədəniyyət ocaqlarında faciəyə həsr olunmuş tamaşaların göstərilməsi, bədii və sənədli filmlərin nümayişi nəzərdə tutulur.

Artıq illərdir ki, faciənin mahiyyətinin, rus ordusunun iyrənc simasının, insanların azadlıq istəyinin lazımı səviyyədə təqdimində, onun coğrafi məkanının genişləndirilməsi istiqamətində ardıcıl və planlı şəkildə tədbirlər gerçəkləşir. Yaşanılan qırğının beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılması üçün Azərbaycanın xarici ölkələrdəki səfirlikləri, diplomatik nümayəndəlikləri və Azərbaycan icmaları vasitəsilə mərasimlər təşkil edilir, dünyanın aparıcı kütləvi informasiya vasitələrində, televiziya kanallarında və internet şəbəkələrində 20 Yanvar faciəsi barədə materiallar təqdim edilir. Bu və ya digər görülən işlərin davamı olaraq sözügedən sənədə əsasən də, 20 Yanvar faciəsinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması ilə bağlı tədbirlərin təşkili planlaşdırılır.

Tədbirlər planında 20 Yanvar hadisələri zamanı şəhid olanların ailələrinə humanitar yardım verilməsi, Şəhidlər Xiyabanı ərazisində təmizlik-abadlıq işlərinin aparılması, bütün tədris müəssisələrində yanvarın 18-də faciəyə həsr olunmuş xüsusi dərslərin keçirilməsi də öz əksini tapıb. Bütün bunlarla yanaşı, sənəddə həmin gün ərzində ölkənin hər yerində faciə qurbanlarının xatirəsini yad etmək məqsədi ilə dövlət bayraqlarının endirilməsi və digər tədbirlərin reallaşdırılması nəzərdə tutulub.

Bütün nəzərdə tutulan tədbirlər Azərbaycan dövlətinin, xalqının həmin müdhiş gecədə həlak olan vətən oğullarına olan məhəbbəti ilə yanaşı, Azərbaycanın milli azadlığı, müstəqilliyi uğrunda yollar açdılar.

Belə bir tarixi yaşayan Azərbaycan hadisələrə hüquqi müstəvidən yanaşdı. Etiraf edək ki, Azərbaycan dövlət müstəqilliyini əldə etdikdən sonrakı ilk illərdə ölkə daxilində baş verən hər-cinayətlik respublika rəhbərləri tərəfindən 20 Yanvar qırğınına siyasi-hüquqi qiymət verilməsi və cinayətkarların müəyyən edilməsi istiqamətində məqsədyönlü iş aparılmadı. Yalnız 1994-cü ildə Qanlı Yanvar hadisələrinə tam siyasi-hüquqi qiymət verildi, faciənin günahkarlarının adları açıq şəkildə bəyan edildi.

Bu gün Bakının ən yüksək nöqtələrindən birində hər birimiz üçün müqəddəs and yerinə çevrilmiş məkan var: 20 Yanvar qurbanlarının və Ermənistanın hərbi təcavüzünə qarşı döyüşlərdə həlak olanların dəfn edildiyi Şəhidlər Xiyabanı. Hər il yanvarın 20-də minlərlə insan Vətənin azadlığı və suverenliyi

uğrunda canlarından keçmiş Azərbaycan oğul və qızlarının əziz xatirəsini ehtiramla yad etmək üçün buranı ziyarət edir. Yeni nəsillərə tariximiz bu zirvədən aydın və olduğu kimi görünür. Azərbaycan tarixinin bir zamanı da belə yazıldı: 20 YANVAR FACİƏSİ.

Zümrüd BAYRAMOVA